WOJEWODA OPOLSKI

ul. Piastowska 14
45-081 Opole

Opole, 27 sierpnia 2026 r.
PS.I.431.3.17.2025.SH

Pan
Jacek Monkiewicz
Starosta Brzeski
Starostwo Powiatowe
w Brzegu
ul. Robotnicza 20
49-300 Brzeg

W y s t ą p i e n i e p o k o n t r o l n e

W dniach 26 i 27 listopada oraz 4 grudnia 2025 r. została przeprowadzona kontrola kompleksowa w zakresie realizacji zadań powiatu wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej[1] oraz wybranych aktów wykonawczych. Szczegółowe wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole kontroli z dnia 29 stycznia 2026 r. oraz w stanowisku do zgłoszonych zastrzeżeń do ustaleń w tym protokole z dnia 23 lipca 2026 r. i dołączonych do tego stanowiska dodatkowych stronach protokołu.

Realizację zadań powiatu w kontrolowanym zakresie ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**. Ocenę działalności Powiatu Brzeskiego oparto o ustalenia opisane szczegółowo w protokole kontroli oraz w stanowisku do złożonych zastrzeżeń do tych ustaleń. Należy wskazać, że stwierdzone nieprawidłowości ze względu na swój charakter i wagę wprawdzie mają wpływ na prawidłowość realizacji zadań powiatu określonych w ustawie oraz wybranych aktach wykonawczych,

[1] (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673) w dalszej części wystąpienia pokontrolnego nazwana: ustawą.

jednakże nie stanowią podstawy do negatywnej oceny realizacji zadań przez Powiat Brzeski w kontrolowanym zakresie.

I. W wyniku kontroli pozytywnie oceniono realizację zadań w przedmiocie:

1. Kwalifikacji osób realizujących program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową.
2. Dokumentowania przebiegu realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową.
3. Wydatkowania zgodnie z przeznaczeniem środków finansowych przyznanych z budżetu państwa na realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową.
4. Badania skuteczności programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową oraz monitorowanie zachowań osób, które ukończyły ten program.

II. W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Kluczowe w zakresie:
   1) nieopracowania programu służącego działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową, co jest niezgodne z art. 6 ust. 3 ustawy.
2. Znaczące, w zakresie:
   1) niewykonania zalecenia pokontrolnego z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w 2020 r. wydanego przez Wojewodę Opolskiego w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 17 września 2020 r., nr PSiZ.I.431.40.2020.SH, tj. nie dostosowano powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie do obowiązujących aktów prawnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz standardów określonych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020;
   2) niezapewnienia realizacji od 1 stycznia 2026 r. opracowanego powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, w związku z tym, że poprzedni powiatowy program obowiązywał do 31 grudnia 2025 r.;

3) niewłaściwej współpracy Powiatu Brzeskiego z Zespołami Interdyscyplinarnymi w sprawach kierowania przez Zespoły Interdyscyplinarne osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową w zakresie udzielania informacji Zespołom Interdyscyplinarnym o podjęciu przez osoby skierowane do uczestnictwa w tym programie bądź też informacji o nie zgłoszeniu się do tego programu;
4) niewłaściwej współpracy Powiatu Brzeskiego z Zespołami Interdyscyplinarnymi w zakresie rozeznania faktycznych potrzeb dotyczących ilości osób, które mogły zostać skierowane do uczestnictwa w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową w 2024 r. i nie przeprowadzenie w tym zakresie niezbędnej analizy, a pomimo tego wnioskowanie przez Powiat Brzeski o środki finansowe z budżetu państwa na realizację tego programu dla 10 osób, co w konsekwencji doprowadziło do tego, że nie przeprowadzono tego programu z powodu braku skierowanych osób do uczestnictwa w tym programie.

III. Przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za te nieprawidłowości:

Przyczyny stwierdzonych nieprawidłowości: niewłaściwa realizacja zadań powiatu wynikających z obowiązujących przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz Rządowego Programu.

Skutki stwierdzonych nieprawidłowości:

1. Nie dostosowanie powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony osób doznających przemocy w rodzinie, który obowiązywał w Powiecie Brzeskim w 2025 r. skutkuje naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz utrudnia lub uniemożliwia pozyskiwanie środków finansowych na realizację programowanych w powiecie działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, a przez to obniża skuteczność funkcjonowania tego system.
2. Nie opracowanie programu służącego działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania

i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową skutkuje:

- naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- brakiem profilaktyki (edukacji rodziców) co może zwiększać liczbę dzieci trafiających do pieczy zastępczej, a to w konsekwencji generuje znacznie wyższe koszty dla budżetu powiatu niż programy wspierające rodzinę biologiczną,
- utratą przez powiat narzędzi do organizowania warsztatów umiejętności wychowawczych i poradnictwa specjalistycznego, co ogranicza realną pomoc dla rodzin zagrożonych przemocą domową,
- brakiem działań edukacyjnych ukierunkowanych na kompetencje rodzicielskie co może prowadzić do utrwalania patologicznych wzorców i eskalacji zjawiska przemocy domowej wobec dzieci,
- brakiem posiadania przez powiat jasnych wytycznych i ram finansowych do prowadzenia systematycznych działań profilaktycznych.

3. Niewłaściwa współpraca Powiatu Brzeskiego z Zespołami Interdyscyplinarnymi w sprawach skierowania przez te Zespoły osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową, w zakresie udzielania informacji o podjęciu przez osoby skierowane do uczestnictwa w tym programie bądź też informacji o nie zgłoszeniu się do tego programu skutkuje:
   - brakiem możliwości dokonania przez grupę diagnostyczno-pomocową rzetelnej oceny postępów osoby stosującej przemoc domową, jak również stopnia bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej,
   - brakiem możliwości podjęcie decyzji dotyczącej ewentualnego zakończenia procedury „Niebieskiej Karty” lub konieczności dalszych działań interwencyjnych,
   - brakiem możliwości skutecznego zawiadomienia organów ścigania o uchylaniu się osoby stosującej przemoc domową od nałożonych na niego obowiązków, co daje tej osobie poczucie bezkarności,
   - uśpieniem czujności służb zajmujących się zjawiskiem przemocy domowej, co może prowadzić do tragicznych w skutkach sytuacji, w których osoba doznająca przemocy domowej pozostaje bez

wzmożonej ochrony, przez to że osoba stosująca tą przemoc nie podjęła próby zmiany swoich zachowań.

4. Niewłaściwa współpraca Powiatu Brzeskiego z Zespołami Interdyscyplinarnymi w zakresie rozeznania faktycznych potrzeb dotyczących ilości osób, które mogły zostać skierowane do uczestnictwa w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową w 2024 r. i nie przeprowadzenie w tym zakresie niezbędnej analizy skutkowało wnioskowaniem przez Powiat Brzeski o środki finansowe z budżetu państwa na realizację tego programu dla 10 osób i w konsekwencji doprowadziło do tego, że nie przeprowadzono tego programu z powodu braku skierowanych osób do uczestnictwa w tym programie.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiadają:

1. Rada Powiatu Brzeskiego w przedmiocie:
   - nie opracowania powiatowego programu służącego działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
   - nie dostosowano powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie do obowiązujących aktów prawnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz standardów określonych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020;
   - nie zapewnienia realizacji nowo opracowanego powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej od 1 stycznia 2026 r., w związku z tym, że poprzedni powiatowy program obowiązywał do 31 grudnia 2025 r.
2. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzegu w zakresie:
   - niewłaściwej współpracy z Zespołami Interdyscyplinarnymi w sprawach kierowania przez Zespoły Interdyscyplinarne osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową, w zakresie udzielania informacji tym Zespołom o podjęciu przez osoby skierowane do uczestnictwa w tym programie bądź też informacji o nie zgłoszeniu się do tego programu;

- niewłaściwej współpracy z Zespołami Interdyscyplinarnymi w zakresie rozeznania faktycznych potrzeb dotyczących ilości osób, które mogły zostać skierowane do uczestnictwa w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową w 2024 r. i nie przeprowadzenie w tym zakresie niezbędnej analizy, a pomimo tego wnioskowanie przez Powiat Brzeski o środki finansowe z budżetu państwa na realizacje tego programu.

W związku z stwierdzonymi w wyniku kontroli nieprawidłowościami oraz uchybieniami, na podstawie § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej[2]

zalecam:

1) opracowanie powiatowego programu służącego działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
2) podjęcie współpracy Powiatu Brzeskiego z Zespołami Interdyscyplinarnymi w sprawach kierowania przez te Zespoły osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową oraz w zakresie rozeznawania faktycznych potrzeb dotyczących ilości osób, które mogą być kierowane do uczestnictwa w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową i przeprowadzanie w tym zakresie niezbędnej analizy – jeszcze przed wnioskowaniem przez Powiat Brzeski o środki finansowe z budżetu państwa na realizację tego programu.

Pouczenie

Informację o sposobie wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych na rzecz ich realizacji lub o przyczynach nie podjęcia tych działań, należy przedłożyć do Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia.

[2] (Dz. U. z 2023 r. poz. 1165) nazwane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego: rozporządzeniem w sprawie nadzoru i kontroli.

Stosownie do art. 7 ust. 2 ustawy, do nadzoru i kontroli, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 5 i 6 tej ustawy, stosuje się odpowiednio przepisy art. 126-133 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej[3]. Kontrolowanej jednostce zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru i kontroli przysługuje prawo do zgłoszenia zastrzeżeń do otrzymanych zaleceń pokontrolnych w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń.

Zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12 000 zł.

Z up. Wojewody Opolskiego

Ewa Pawlinów
Dyrektor
Wydział Polityki Społecznej

[3] (Dz. U. z 2025 r., poz. 1214 ze zm.).